

CENNETE GİRDİRECEK AMELLER

Bismillahirrahmânirrahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve âla âlihi ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ.

Emmâ ba'd.

Fa'lemû eyyuhe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitabullah ve efdale'l-hedyi hedyu seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umuri muhdesatuhâ ve külle muhdesetin bid'atün. Ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fîn-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-Nebiyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehu kâl.

أَوَّلُ زُمْرَةٍ تَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَلَى صُورَةِ الْقَمَرِ
لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَالَّذِينَ عَلَى إِثْرِهِمْ كَأَشَدَّ كَوْكَبِ دُرِّيِّ فِي السَّمَاءِ
إِضَاءَةً قُلُوبُهُمْ عَلَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ
لَا اخْتِلَافَ بَيْنَهُمْ وَلَا تَبَاغُضَ وَلَا تَحَاسُدَ

Evvelü zümretin tedhulu'l-cennete alâ sûreti'l-kameri leylete'l-bedri, vellezîne alâ isrihim ke-eşeddi kevkebin dürriyyin fi's-semâi idâeten, kulûbuhum alâ kalbi raculin

*vâhidin, lâ ihtilâfe beynehum ve lâ tebâğude ve lâ tehâsude.*¹

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem cemâat-i müs-limîn!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selamı, rah-meti, bereketi, ihsanı, ikramı dünyada ve âhi-rette cümlelerin üzerine olsun.

Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri-nin mübarek hadîs-i şerîfesinden bir demet, bir buket okuyup izah etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına geçmez-den önce, boynumuzun borcu, Peygamber Efendimiz'e bağlılığımızın, ümmetliliğimizin nişânesi olmak üzere onun rûh-ı pâkine hediye olsun diye ve onun cümle âl'inin ve ashabının ve etbâının ve ahbabının ruhlarına ve sâir en-biyâ ve mürselînin ervahına cümle evliyâullah ve mukarrebînin ruhlarına ve hâsseten Üm-met-i Muhammed'in mürşitleri olan ulemâ-i muhakkikîn, sâdât ve meşayih-i turuk-u aliy-yemizin ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan

---

¹ Buhârî, "Bedü'l-halk", 8, r, 3247; Müslim, "Cennet", r. 15.

yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere buraya gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeleri canlarını, mallarını ortaya koyarak, Allah yolunda çeşitli fedakârlıklara katlanarak fethetmiş olan fatih ecdadımızın, bize emanet bırakmış olan büyüklerimizin ruhlarına hediye olsun diye; cümle hayır hasenât sahiplerinin ve hâsseten içinde toplanıp ibadet edip hadisler okuyup vaazlar söyleyip dinlediğimiz şu camiin yapılmasına, yaşamasına yardımcı olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun, cümlesinin ruhları şâd olsun; hâsseten bu beldede medfun bulunan mü'minîn ve mü'minâtın ruhlarına hediye olsun diye; ve biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayalım, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyup o sünnet-i seniyyeyi bu asırda ihyâ eyleyip şehit sevaplarına nâil olalım, dünya ve âhiretin daha başka bildiğimiz bilmediğimiz her türlü hayırlarına erelim diye bir *Fâtiha* üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyup öyle başlayalım, buyurun.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdulillâhi Rabbi'l-âlemîn.

a. Cennete İlk Giren Zümre

“[Cennete ilk giren] zümrenin görünümü ayın on dördünde, mehtap zamanındaki kame-
rin görünümü gibi, yani yüzleri sanki mehtap-
mış gibi pırıl pırıl parlayan, fevkalâde nurlu
kimseler... İlk girenler cennete mehtap gibi, ay
gibi yüzleri parlayan kimseler olacak.”

Vellezine alâ eserihim ev isrihim. “Arka-
sından, onların peşlerinden, izlerinden onları
takiben cennete girenlerin nurları da...” *Ke-
eşeddi kevkebin dūrriyyin fi’s-semâi idâeten.*
“Gökyüzündeki en parlak yıldızın etrafa ışık
saçması gibi.” *Kulûbuhum alâ kalbi raculin
vâhidin.* “Gönülleri sanki bir tek adamın gön-
lümüş gibi.” *Le’htilâfe beynehum.* “Hiç ara-
larında ihtilaf, çekişme yok.” *Ve lâ tebâğude.*
“Buğz etmek, düşmanlık etmek mevcut de-
ğil.” *Ve lâ tehâsude.* “Hiç hasetleşmek, birbir-
lerini kıskanmak yok.”

Yani gönülleri bu kadar sâfî; sanki tek bir
gönülmüş gibi, aralarında hiç fark ve ihtilaf,
çekişme, çatışma, kırgınlık, buğz, kin, adavet,

düşmanlık, haset, çekemezlik durumları olmadan, birbirleriyle anlaşmış, birbirlerini Allah için seven insanlar.

Cennete insanlar dereceleri üzere girecek. İlk girecek olan Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* olacak. Çünkü O Seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn'dir. İnsanların ve mahlûkatın en şereflişidir. Hatta cennetin kapısına Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri geldiği zaman melek soracak ki;

“Sen kimsin?”

O da diyecek ki;

“Ben Allah'ın Resûlü Muhammed-i Mustafâ'yım.”

Onun üzerine melek diyecek ki;

Bike ümirtü en lâ efteha kableke.

“Senden önce bu kapıyı kimseye açmamak üzere bana emir verildi de ondan soruyorum yâ Resûlallah”.

Yani;

“Senden başka birisi gelse cennete girmesi mümkün değil; ilk önce sen girecek olduğun için ondan sordum. Vazifem bu yâ Resûlallah. Buyur.” diyecek. Ve Peygamber *sallallahu*

aleyhi ve sellem Efendimiz, etrafındaki has ashabı ve insanların yüksek, mukarreb kullar, kaymak tabakası seçkinleri cennete girecekler.

Bi-gayri sebki azâbin ve ikâb ve hisâb. “Hesapsız, azapsız, ikapsız, itapsız” cennete Peygamber Efendimiz’le birlikte, ilk önce en büyük bahtiyarlar girecek. Allahu Teâlâ hazretlerinin Resûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadîs-i şerîflerinde buyurmuştu ki:

“Cennete yetmiş bin kişi, hesaba uğratılmadan, kişinin defteri, divanı açılıp da sevabın ne kadar günahın ne kadar, tartılmadan, ölçülmeden hesapsız, buyur gir, denilerek gireceği bana bildirildi.”

Fe’stezettuhû. “Ben de bu söylenen miktarın Rabbim’den daha arttırılmasını rica ettim. Yâ Rabbi daha arttır!”

Her bir kişiye yetmiş bin kişi daha bağışladı. Yetmiş bin kişi girecek iken; benim ricam, niyazım, duam ve münâcâtım hürmetine o yetmiş bin kişinin her birine yetmiş bin kişi daha bağışladı ki; yetmiş kere yetmiş bin, dört milyon dokuz yüz bin ediyor galiba. Yani beş

milyona yakın insan hiç hesap görmeden cennete böyle girecekler.

Bir de hadîs-i şerîfin birinde diyor ki: “Rahman’ın avuçlamasından bir avuç insan daha girecek.”

Demek ki gene hesabını kimsenin bilmesi mümkün değil. Bir miktar daha Rahman’ın avuçlaması ne kadarsa, onun mânası neyse, o ölçüdeki hikmet neyse; bu kadar insan daha ilaveten girecek.

Demek ki bazı kimseler böyle defteri açılıp dünyada yaptıkları, sevapları, günahları tartılıp ölçülüp hesaba tâbi tutulmadan girecekler. Onlar nasıl olacak; bu hadîs-i şerîften anlıyoruz. Mehtap gibi parlayacak yüzleri.

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌُ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌُ

*Yevme tebyaddu vücûhun ve tesveddü vücûhun.*² “Yüzlerin bazısı ak pak, pırıl pırıl, nûrânî olduğu o günde, bu mübareklerin yüzleri mehtap gününde, ayın on dördü gecesinde; -böyle yusuvarlak, ay bütün yeryüzünü aydınlatıyor, dağlar belli, ormanlar belli, gölün üstünde şıpır şıpır sular çırpınan dalgaların

---

² 3/Âl-i İmrân, 106.

üstünde ışıyor- öyle mehtap gibi pırıl pırıl olacak.”

Herkes görecek ve bakacak ki; bunlar Allah'ın yakın kulları...

Ükkâşetü'bnü Mihsan es-Sakafî hazretleri -Peygamber Efendimiz'in sevdiği has ashabından idi- Peygamber Efendimiz bazı seriyyelere komutan olarak tayin edip gönderirdi. Efendimiz'in *sallallahu aleyhi ve sellem* bu müjdesinden sonra sahabenin arasından *rıdvanullahu teâlâ aleyhim ecmain* dayanamadı, kalktı, dedi ki:

“Yâ Resûlallah, dua buyur; ben onlardan olayım!”

Peygamber Efendimiz de ona buyurdu ki:

“Sen onlardansın ya Ükâşe, sen onlardansın!”

Allah şefaathlerine nâil eylesin.

Onun üzerine bir başka şahıs da kalktı, dedi ki:

“Yâ Resûlallah dua et; ben de onlardan olayım.”

Ona:

“Sen onlardansın. Sen onlardan ol!” dedi. Dedi ki:

“Ükâşe senden evvel davrandı.”

Sebekake Ukâsetu.

“Ükâşe senden evvel bu işi akletti de ilk teklifi o yaptı.” dedi.

Yani reddetmenin bile ne kadar güzel şekli var. Peygamber Efendimiz: “Olmaz.” demiyor. “Ükâşe senden önce davrandı.” diyor. Bir tatlı tebessüm, gönüller gene hoş. Efendimiz’den öğreneceğimiz ne edepler var.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi Peygamber Efendimiz’in o güzel edepleriyle, ahlâkı ile ahlâklanan kâmil müslümanlardan eylesin!

Ondan sonra insanlar tabii işte yıldızlar gibi pırıltısı olacak, nerede ayın parlaklığı, nerede, ne kadar parlak olursa olsun yıldızları taksim etmiştir ilm-i hey’et. Birinci kadirde, ikinci kadirde, üçüncü kadirde, yedinci kadirde... diye yıldızları parlaklıklarına göre sıralamışlardır. Ne kadar parlak olursa olsun, dünyadan bakan insana göre ayın parlaklığına yaklaşan bir başka yıldız yoktur.

Demek ki; ötekilerin nurları farklı olacak. İnsanlar nurlarını Resûlullah’a ittibâın yüksek-

liğinden dolayı alırlar. Eğer kablolarda tutarsızlık varsa, zayıflık varsa -nasıl cereyan az geliyorsa, ya şurasını biraz daha kurcala, fiş işi oturmadı galiba, yerine bastır bakalım, iyi bir bağlantı olduğu zaman nasıl daha fazla kaynağa yakın olduğu zaman daha fazla oluyorsa- Peygamber Efendimiz'e bağlılığı, Kur'ân-ı Kerîm'e bağlılığı nispetinde insanın nuru fazla olur.

Allah nuru çok fazla olanlardan eylesin. Bizi; Peygamber Efendimiz'in yolundan, izinden, yanından, komşuluğundan ayırmasın. Peygamber Efendimiz'in sünnetini iyice öğrenip, tutup, belleyip, ahlâkıyla ahlâklanıp, onun şefaatine erenlerden eylesin. Onun girdiği zamanda, onun peşinden, o mübarek zümre ile cennete ilk girenlerden eylesin.

Eğer hesap olursa, eğer bizim defterler açılırsa, vay bize, yazık bize! Merhum Fuzûlî - Osmanlı edebiyatının en büyük şairlerinden- bir gazelinde diyor ki:

Yoh mende bir amel sana şâyeste

Âh eger âmâlîme göre viraatün cezâ bana.

Âzerî şîvesiyle böyle şiir söylemiş.

Diyor ki:

“Yâ Rabbi! Eğer sen benim amellerime göre bana karşılık verip de sevap verecek olursan âh! O zaman yandım; çünkü bende sana layık bir amel yok. İşim harap.” Fazl u kere minden Rabbimiz, bizim defterlerimizi de açmadan; “Hadi geçin” diyerek geçmeyi cümlemize nasip eylesin.

Arkasından Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Kulûbuhum alâ kalbi raculin vâhidin, lâ ihtilâfe beynehum.

“Gönülleri sanki bir insanın gönlüymüş gibi; aralarında hiç ihtilaf , birbirlerine buğz yok, haset, kin, çekememezlik durumu yok.” diyor Peygamber Efendimiz.

Geçen haftalarda da hatırlatmışımdır; ama cemaatten bazıları yeni gelmiş oluyorlar. Gene söylenmesinde de fayda var. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki; “Ben güzel ahlâkı kemale erdirmek için, tamamlamak için peygamber gönderildim.” Yani dinimizin aslında, esasında, özünde ahlâkın güzel olması var.

Bir insan iyi müslüman. Nerden belli? Amellerinden ve ahlâkından belli.

Din nedir?

“Muameledir.” diyorlar.

Din; camide kıldığı namaz değildir, tenhada çektiği tesbih değildir, kendi başına yaptığı ibadet değildir. Çevresiyle bağlantılarının güzelliği ile ölçülür insanın dininin kıymeti, kuvveti. Yani etrafındaki insanlara güzel davranmayan, onlara yaka silktiren, onlara ‘illallah’ dedirten, “yahu gitse de kurtulsak şu adam, başımıza bela mıdır ne, at sineği gibi vızır vızır etrafımızda, hay Allah filan” diye, “o iyi bir insan değil” demektir.

İyi insan; sohbetinden lezzet alınan, haz duyulan, “kalkmasa, gitmese, susmasa daha konuşsa da biraz daha beraber olsak” diye iştiyak duyulan insandır. İyi insan; “Kendisi görüldüğü zaman Allahu Teâlâ akla gelen insandır”. İyi insan; “Kendisi görüldüğü zaman dinin emirlerine uymak aşkı, şevki, arzusu insanda uyanan kimsedir”.

Allah bizi öyle güzel huylu eylesin. Aramızda haset olmasın. Aramızda kin, buğz, adavet olmasın.

Neyi haset ediyorsun?

Allah'ın o kardeşe verdiği nimeti haset ediyorsun.

Yahu akıllım, eğer ona haset edersen gühaha girersin. Boş ver şu hasedi de ona o nimetleri veren Allah'a sen de dön, sen de kulluk et, sana da verir. Hazinesi sonsuz. Ona verdiği kadar da verir, ondan fazla da verir.

Haset etmekle bir şey elde edemiyorsun. Eğer bir şey elde etmek istiyorsan haset etme ki elde edesin. Haset ettiğin zaman, haset ettiğin nimet senin eline geçmiyor. Haset etmediğin zaman geçiyor. "Ona daha çok ver" diye dua et, sana gelsin.

Çünkü bir insan, bir müslüman kardeşine bir iyilik murat etti mi gökteki melekler de onun için dua ederler. Derler ki; "Bunun isteği şeyin bir mislini de buna ver ya Rabbi."

Eskiden bir zengin ağa varmış veyahut padişah, hükümdar, melik varmış, neyse... Şakacı bir adammış, ziyafet çekmiş. Masanın iki tarafına oturtturmuş. Sofranın iki tarafına uzun bir sofra kurdurtmuş. İki tarafa insanları sıra sıra oturtturmuş. Başa da geçmiş. Maksudı gülmek.

Kaşıklar yaptırmış, her birisinin boyu bir metre.

Yani kaşık dediğin sapı küçük olur bir metre, neden? Sofra da kısa, bir metre pilava daldırıp hoşafa daldırıp da kaşığı ağzına götüreceği zaman ucu o tarafa dönecek, ötekisine çarpacak, o da gülecek.

Yemeye: “Hadi bakalım başlayın.” deyince herkes kaşığı almış. Bir kaşık çatırtısı, katırtısı, birbirine sapları filan çarpamaya başlamış. Kimse bir şey yiyememiş. Tam ağzına götüreceği sırada kaşığa, ötekisinin kaşığı çarptığı için pilavlar, hoşafklar yerlere dökülmüş. Bir şey yiyememiş.

İki tane akıllı adam şöyle yapmış: Sapın tam ucundan tutmuş. Karşısındaki arkadaşın tabağına daldırmış. Onun ağzına tutmuş. O da sapın ucundan tutmuş, bunun tabağına daldırmış. Bunun ağzına tutmuş. O zaman yemişler. Ha! Bunlar bir hikâyedir. Ama bir pilavdan ibret dersi çıktı. Demek ki: “Rabbenâ hep bana.” diye sen hoşafı kendin yutup höpürdetmek istersen, kaşıkların sapı birbirine çarptığından yiyemiyorsun, dökülüyor. Ama kardeşine yedirdiğin zaman sana da geliyor. Bu

böyle hatırınızda kalsın, bir sahne olarak. Hem gülersiniz hem de böylece huyun güzel olduğu hatırınızda kalır.

b. İnsanların Arasını Düzeltmenin Fazileti

İkinci hadîs-i şerîfe geçelim.

أَلَا أَنْبَتُكُمْ بِأَفْضَلٍ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ؟
قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ فَإِنَّ فِسَادَ
ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ

E lâ ünebbeüküm bi efdale min dereceti's-sıyâmi ve's-salâti ve's-sadakati? Kâlû; belâ yâ Resûlallah. Kâle; islâhu zâti'l-beyni fe inne fesâde zâti'l-beyni hiye'l-hâlikatü.³

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Peygamber Efendimiz'in ilk cümlesini söyleyeceğim, biraz sizi düşündüreceğim. Efendimiz buyuruyor ki;

“Size oruç tutmaktan, namaz kılmaktan, sadaka vermekten kazanılan derecelerden daha yüksek bir dereceyi, daha faziletli bir dereceyi haber vereyim mi?”

---

³ Ebû Dâvud, “Edeb”, 58, r. 4919; Muvattâ’, “Hüsnu’l-hulk”, r. 7; Ahmed b. Hanbel, VI, 445, r. 27508.

Yani namaz kılmak, oruç tutmak, sadaka vermek; sadaka “zekât” mânasına da gelir. Kur’ân-ı Kerîm’de de zekât mânasına kullanılmıştır.

Yani zekât, sadaka, namaz, oruçtan daha sevaplı bir şey. “Haber vereyim mi bunu size?” dedi sahâbe-i kirâma. Sahâbe-i kirâm da buyurdular ki *rıdvanullâhi aleyhim ecmaîn; kâlû belâ*. “Haber ver yâ Resûlallah, buyur dinliyoruz, söyle” gibilerden iştiyaklarını beyan ettiler.

Neymiş?

Kâle. “Resûlullah Efendimiz buyurdu ki;” *Islâhu zâti’l-beyni*. “Kişilerin arasını düzeltmek, araları bozuk olan insanların arasını düzeltmek.”

Yani iki kimse birbirine düşman olmuş. Birbiriyle darılmış, kavga etmişler, geçimsizlik olmuş, mâzide bir şey yapmış, birbirleriyle konuşmuyorlar veyahut hâlâ birbirlerine düşmanlık ediyorlar, hâlâ birbirleriyle kanlı bıçaklı, hâlâ bulsalar birbirlerinin kanını içecekler, derisini yüzecekler... Kızgınlıkları devam

ediyor. Bu arayı ıslah etmek, aralarını düzenlemek; namazdan da oruçtan da sadakadan da daha hayırlı oluyor.

“O zaman namazı, orucu, sadakayı bırakalım; ara düzeltmeye bakalım.”

Yok! O mânada değil. Yani bir şeyin kıymeti; mesela bu tarlanın kıymeti on milyon lira. Liranın kıymetsiz olduğunu göstermez ki; liraya göre bunun ne kadar kıymetli olduğunu gösterir. Para gene herkese lazım.

Yani bunların zikredilmesinden maksat, şöyle anlamak lazım sözü: Namaz ne kadar kıymetli bir ibadet biliyorsunuz ya. Herkesin mutlaka kılması lazım. Kılmadığı zaman muhakkak ki bir cezası var. Kıldığı zaman muhakkak ki sevabı var. Günahları affa sebep oluyor, oruç ne kadar sevaplı ibadet. İnsan orucu güzel tuttuğu zaman Allahu Teâlâ hazretleri; “Onun sevabını ben vereceğim, kimse karışmasın ona.” diyor. “Cennetten gayrı sevap yok.” diyor. Zekât vermenin sevabı şu kadar yüksek. Hani bildiğiniz bu kıymetler var ya, işte “arayı ıslah etmek” bu bildiğimiz şeylerin kıymetinden üstün demek olur.

Yani ötekisinin kıymetsiz olduğu mânası çıkmaz; bilakis bunun ne kadar kıymetli olduğu anlaşılır.

Muhterem kardeşlerim!

Bizim bu hadîs-i şerîfi iyice hatırımızda tutup çokça bu konuda çalışmaya ihtiyaç var. Çünkü aramızda düşmanlıklar, husumetler çoktur, çok fazladır. Çeşitli zümreler vardır müslümanların arasında; şu hocaya mensup kimseler, bu hocaya mensup kimseler. Şu ekolden olanlar, bu ekolden olanlar; şu risalelere tâbi olanlar, bu risalelere tâbi olanlar... Bunlar birbirlerimizle kavga etmeye, çekişmeye sebep değildir.

Kur'ân-ı Kerîm'de Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki:

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا

*Ve cealnâküm şuûben ve kabâile li-teârafû.*⁴

“Biz sizleri millet millet, kabile kabile yaptık. Birbirlerinizi tanıyasınız, grup grup belli olsun, diye.”

---

⁴ 49/Hucurât, 13.

Şu kabile şudur, arazisi şurdan şuraya kaddır, bu millet şudur filan. Birbirlerinize düşmanlık olsun diye değil. Birbirlerinize güzel içtimâî temaslarınız, münasebetleriniz, ahbaplıklarınız olsun, diye...

Bizim de bugün memleketimizde, filanca'nın falanca hocaya bağlı olması, falanca'nın da öteki hocaya bağlı olması mektep farkıdır. Nasıl bazı insanlar hukuk fakültesine giderken, bazıları siyasal bilgiler fakültesine gidiyorsa; ötekiler mühendis, daha ötekiler doktor oluyorsa bu da böyle... Çeşit çeşit okullar vardır. Meşrepler, ekoller vardır, onlar da oralara gidiyorlar. Bu ihtilafta da hayır vardır. Herkesin zevki başka türlü olduğundan bir çeşni olur.

İnsanoğlunun da çeşitli yemeğe ihtiyacı oluyor. Şu kadar protein lazım, git eczaneden şu kadar protein al. Bu kadar karbonhidrat lazım, şu kadar karbonhidrat al. Şu kadar yağ lazım tart, koy hepsini karıştır, tık ağzına; yiye-mezsın.

Yani evde hanımların işi ne?

O proteini, o eti, karbonhidratı; börek yapacak, içine bilmem kokular katacak, baharatlar katacak, tatlılar yapacak, üstüne karanfil

dökecek, tarçın dökecek... Yani güzel yenmesi için çeşnisine bir şeyler katıp öyle yediriyor. İnsanın iştihası öyle çok oluyor.

İnsan kırk gün aynı yemeği yiyemez. Üç beş gün aynı yemek geldiği zaman: “Ee artık Allah eksikliğini göstermesin ama başka bir çeşit bir şey yok mu? Tuza razıyım, ekşiye razıyım, sirkeye razıyım; ama biraz değişiklik olsun.” der insan.

Onun için böyle meşreplerinin farklı olması iyidir. Birbirlerine bakar insan ibret alır; “Bak bu kardeşimiz daha güzel çalışıyor. Allah’a daha güzel kulluk ediyor. Ben de daha güzel kulluk etmeye gayrete geleyim.” der.

Onun için birbirimize buğz etmemek, düşman olmamak, rekabete girmemek lazım. Yapılacak hizmetlerin haddi hesabı, sonu yoktur. Herkes bir yolu tutturmuştur. O orada hizmet etsin, sen de başka hizmet bul kendine, sen de orada çalış. İşte araya düşmanlık sokup da açanlar çok büyük iş yapıyorlar. Yanlış iş yapıyorlar.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; *F fe inne fesâde zâti’l-beyni hiye’l-hâlikatü*. “Araları bozmak büyük bir felakettir.”

İnsanı, usturayı alıyorsun, saçını kazıtıyorsun, dazlak bir kafa kalıyor; yani bir şey kalmıyor, kökünden kazıyıp gidiyor. Ara bozukluğu da kökünden kazıyıp götüren bir felakettir; yani araları bozmaya çalışmak, insanları birbirine düşürmek o kadar fenâdır. Düzeltmek o kadar iyiyken bozmak da bu kadar fenâdır.

O halde arabozucu şeylerden de kaçınmamız lazım. İnsan -tabii doğrudan doğruya gidip de birisinin aleyhinde çalışmak istemez iyi bir müslüman- ama bazı şeyler araların bozulmasına sebep olur. Ne ekseriyet; dil! Bir laf söylersen, o lafı götürür, falanca öteki şahsa... Oradan bir soğukluk olur. “Keşke söylemez olaydım, kopsaydı da dilim söylemeseydim.” İşte söyledin oradan bir şey olur. Arada laf götüren de büyük günaha girer; ona “koğucu”, “laf taşıyıcı”, “nemmam” derler, o da filanca'nın sözünü öbür tarafa naklediyor.

Hatta büyüklerimiz demişler ki;

Sebbeke men bellagake.

“Birisi sana sövse -Allah saklasın, Allah kimsenin haysiyetine başkasını tecavüz ettirt-

mesin, haysiyetlerimizi korusun- gıyabında birisi gelse ona, ‘Falanca şöyle dedi, sövdü’ dese.” Diyorlar ki; “O sana tebliğ eden de sana sövmüş sayılır.”

Neden?

Söylemeyecek. Söylemeyecek, nakletmeyecek. O bakımdan şunu demek istiyorum: Arabozuculuğa sebep olacak sebepleri de ortadan kaldırmalıyız. Dilimize hâkim olmalıyız, gıybet, dedikodu etmemeliyiz, kimsenin aleyhinde konuşmamalıyız, herkesin iyi tarafını görmeye çalışmalıyız.

Hani diyorlar ki: İsa *aleyhisselam* ashabıyla gidiyormuş. Yolda bir hayvan ölüsü görmüşler. Kokmuş, dağılmış etrafına, kokusu saçıldığı için herkes burnunu kapatmış, “Öf pöf, aman ne çirkin kokuyor, çabuk geçelim buradan” diye herkes yüzünü buruşturunca; İsa *aleyhisselam* rivayete göre demiş ki: “Ama dişleri bak nasıl bembeyaz, hayvanın ağzı açılmış, kuruduğu için böyle dişleri çıkmış meydana, inci gibi, sıra sıra, bak dişleri ne kadar güzel.” demiş.

Bu nedir?

Baktığı şeyin güzel tarafını görmek huyudur. Yani insan bir hayvan ölüsüne bile baksa onun dişlerinin güzelliğini görür. İyi insan güzel şey görür. Güzelliğini görür.

Kimisi güle bakar: “Ne kadar güzel çiçek.” der. “Kokusu aman ne kadar beni mest etti.” der. Kimisi de dikenine bakar: “Bu diken burada ne arıyor?” der. Gülün dikenini görmek bir görüş. Gülün rengini, kokusunu görüp beğenmek ikinci görüş.

Bardağı yarısına kadar dolu olsa, bu bardağın öbür yarısı niye boş: Bu bardak yarım diye bir bakarsa insan, öyle bakar... İyi, bu bardak boş değilmiş, yarısına kadar su varmış. İyi, maşaallah filan diye yarısına kadar su olduğuna şükretmek de o da bir görüştür. Birisine “iyimser görüş” derler, birisine “kötümser, karamsar görüş” derler. Birisine “optimist” derler, birisine “pesimist” derler.

Müslüman insan nasıl olacak; baktığı şeyin güzel tarafını görecek. Mümkün olduğu kadar hoş tarafını görecek. “Ama işte şu tarafı da var ya” diyecek.

Şimdi bir arkadaşı soruyorlar:

“İşe yaramaz!”

Ya niye yaramasın adam; Şu kadar yüksek tahsil yapmış, Şu kadar bilgisi var, bu kadar mesleği var, az çok hayır hasenât da yapmış, cami yaptırmış, kursa yardım etmiş... Niye “işe yaramaz” diyor?

Bir huyu hoŐuna gitmemiŐ beyzâdemizin; bu adamın Şu huyu güzel değil. Geçen gün bana kaŐını çattı, bağırdı mesela, iyi, tamam, bağırmak iyi demek istemiyoruz ama sen de bu adamı niye ıskartaya ıkartıyorsun “iyi değil” diye. “işe yaramaz” diye niye ıskartaya ıkartıyorsun? Kötü tarafını gördüğünden. Hiç olmazsa l. Terazide koy. “Yüzde seksen iyi tarafı vardır, ufak tefek kusurları da vardır” de. Veyahut en iyisi, doğrusunu istersen; “Bendeki kusurlar daha fazla, bana göre daha iyi” dersin, olur biter.

Nasreddin Hoca kendi kendine demiş ki: “Ah ah gençlik” filan demiş. Ondan sonra sağa bakmış, sola bakmış; kimse yok. “Senin gençlikte de ne mal olduğunu biz biliyoruz ya” demiş kendisine.

Yani biz kendimizin ne kadar kötü olduğumuzu herkesten daha iyi biliriz. “O kardeşimiz

ola ki bizden daha güzel işleri vardır” diye hüsn-i zan etmemiz lazım.

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا

*Inne bağda'z-zanni ismün ve lâ tecessesû ve lâ yağteb bağdüküm bağdan.*⁵

“Kimse kimseye gıybet etmesin, hüsn-i zan eylesin, su-i zan etmesin!”

diye dinimizde...

Ama aptallık olmuyor mu hocam? İnsanın iyi tarafını göreceksin, kötü tarafını... Yani iş yapacaksan gözünü aç, aldatmaca tarafı varsa o tarafını gör. İş yapacak kimse de sana bir kimse hakkında gelip bilgi sorduğu zaman “şu tarafına dikkat et” de, çünkü seninle istişare ediyor. Normal durumunda mümkün olduğu kadar aleyhinde konuşma ki günaha girmeyesin.

c. Cennete Girdirecek Ameller

Üçüncü hadîs-i şerîf.

أَلَا أُحَدِّثُكُمْ بِمَا يُدْخِلُكُمُ الْجَنَّةَ ضَرْبٌ بِالسَّيْفِ وَإِكْرَامُ الضَّيْفِ وَاهْتِمَامٌ بِمَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ وَإِسْبَاغُ الطَّهْرِ فِي اللَّيْلَةِ الْقَرَّةِ وَإِطْعَامُ الطَّعَامِ عَلَى حُبِّهِ

⁵ 49/Hucurât, 12.

*E lâ ühaddisiküm bi mâ yudhilkümü'l-cennete darbun bi's-seyfi ve ikrâmu'd-dayfi ve'htimâmün bi mevâkîti's-salâti ve isbâğu't-tuhûri fi'l-leyleti'l-karreti ve it'âmu't-ta'âmi alâ hubbihî.*⁶

İbn Asâkîr'in rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki;

E lâ ühaddisiküm bi mâ yudhilkümü'l-cennete. “Sizi cennete sokacak şeylerden size haber vereyim mi?”

“Dikkat edin, gözünüzü açın, size bu hususta bilgi vereceğim” demiş oluyor ve ondan sonra neler insanı cennete sokarmış, iki nokta üst üste sıralıyor. Biz de dikkatle dinleyelim.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki; *darbun bi's-seyfi*. “Kılıçla düşmana vurmak, yani cihat.”

Hız. Âdem zamanından beri şeytan var. Hız. Âdem *aleyhisselam*'dan beri insanların nefsi var. Hız. Âdem'in evlatlarının zamanından beri mü'min var, kâfir var. Arada da münaфіk var, mü'min gibi görünüp kalbi kâfir gibi olan. Bunların mü'min olanları Allah'a itaat

---

⁶ İbn Asâkir, *Târîhu Dımaşk*, XXXVII, 2, r. 749.

etmeye, insanlara iyilik etmeye çalışıyor. Kâfir olanları da günahlarla koşturuyor. Hatta bazısı menfaati zedelendiği için mü'mine saldırıyor. Mü'mini ezmeye, yok etmeye çalışıyor.

Onun için Peygamber Efendimiz'in zamanında İslâm'ın geldiği devreleri bir göz önüne getirelim. İslâm tarihinde herkes okumuştur veya okumadıysa da duymuştur ki Peygamber Efendimiz'in sahabesine dünyanın işkencesini yaptılar. Dünyanın en büyük işkencelerini yaptılar ki akıllara sığmaz.

Mesela Arabistan'ın sıcağında -hacca gidenler bilirler-; sıcakta ıslak sığır derisini sarıyorlar, güneşe bırakıyorlar. Sığır derisi kuruduğu zaman kemik gibi oluyor. Yani sıkışıp işkence içinde bağırarak ölecek.

Neden?

“Allah, Lâ ilâhe illallah, Rabbim Allah” dedi diye işkence ettiler.

Dininden dönsün diye; ateşi yaktılar, ateşin közleri, sıcak kömürleri üzerine mü'minlerin sırtını bastırdılar. Şehit ettiler; kadınlardan, erkeklerden işkencelere dayanamayıp şehit olan sahabe var.

Canlarından bîzâr ettiler, yurtlarından çıkarttılar, başka yerlere hicret ettirdiler. Yani durduğu ana, baba, dede yurdu onlara dar geldi; mecbur kaldılar. Bir kısmı Habeşistan'a gitti.

Habeşistan'a gittiği zaman da arkasından adam göndermişler; “Ey Habeş hükümdarı! Bu yanına gelen adamlar Hz. İsa'ya ağır sözler söylüyorlar. Sen bunları buradan def et, cezalandır veya bize ver, biz bunların hakkından gelelim, kafasını keselim.” demişler. Yani orada da rahat bırakmamışlar. Ben de bugün, yirminci yüzyılda, dünyanın öteki uçlarına nasip oldu; seyahat ettim başka kıtalara, emin olun şerrini oralara kadar uzatan insanlar gördün. Dünyanın öteki ucu.

Yahu kâfirlerden nereye kaçacak insan bilmiyorum. Şöyle bir rahatlıkla; “Rabbim Allah, peygamberim Muhammed-i Mustafâ, dini-min emri şudur diye, korkmadan söyleyecek bir yer yok mu?” diye insan zaman zaman şey yapıyor... Yani gölgesinden, sağa baktın suç, sola baktın suç gibi öyle diyarlar, öyle ülkeler var. Bu baskılar olunca ne yapması lazım?

Müslümanlar dayandılar; nihayet Peygamber Efendimiz’i öldürmeye kastettiler. Allahu Teâlâ hazretleri öldürmeyince:

وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

*Vallâhu ya’simuke mine’n-nâs.*⁷ “Ey Resûlüm Allah seni insanlardan koruyacak.”

dedi. Peygamber Efendimiz o zaman bekçiye, şeye lüzum görmedi. “Dağılın etrafımdan, beklemenize lüzum yok. Allah beni koruyacak.” dedi.

Ama Peygamber Efendimiz’i de öldürmeye kastettiler. O da Mekke-i Mükemme’den çıktı Medine-i Münevvere’ye gitti. Medine’nin aslanları, müslümanları dediler ki;

“Yâ Resûlallah gel bize, biz seni koruruz.”

“Nasıl koruruz?”

“Kendimizi koruduğumuz, ailelerimizi koruduğumuz gibi seni koruruz. Senin için çarpışırız, senin için ölürüz, kalırız.”

dediler. Onun üzerine Mekke-i Mükemme’den çıktı, Medine-i Münevvere’ye gitti. Medine-i Münevvere’ye gittiği zaman da oraya da Kureyşliler çeşitli ordular şey yaptılar.

---

⁷ 5/Mâide, 67.

Oraya gitmeden önce Taif'e gitti. Taif'te Peygamber Efendimiz'i taşladılar, topuğunu yaraladılar, yüzünü gözünü kanattılar. Yani Allah'ın Peygamberi ne sıkıntılar çekti...

Uhud harbinde dişleri parçalandı. "Muhammed öldü" diye seslendiler müşrikler, müslümanlar dağıldı. Peygamber Efendimiz Uhud dağının eteğine, bir mağaraya kadar -şöyle yamaca kadar- çıkmak zorunda kaldı. Sahabe sonradan döndü, nice sahabe şehit oldu, nice sıkıntılar, nice sıkıntılar...

Demek ki; *darbun bi's-seyf*. "Kılıç da var işin içinde." Çünkü mademki düşmanın inadı, küfrü, saldırısı, edepsizliği var; o zaman kılıç da var cihat da var. İslâm kılıçla çıkmadı. İslâm "Allah birdir" diye çıktı. İşkence ettiler. Hakkı söyledi, tebliğ etti, hakkı tebliğ etmesine engel olmaya çalıştılar, ondan sonra mücadele başladı.

Demek ki İslâm'ın tebliğ edilebildiği, hadislerin okunabildiği, âyetlerin okunabildiği, dinin emirlerinin tutulabildiği bir yerde rahat insan İslâm'ı yayar; güzel... Ama İslâm'ın varlığına kastedilen yerde müslümanların gayrete gelmesi, kılıca sarılması -yani o zaman kılıçmış

da Őimdi fűze, atom silahı, uçak, jet neyse yani- dűŐmana karŐı hazırlanmamız lazım.

Hazırlanmazsan ne olur?

“Biz sulh sűkűn űlkesiyiz, kibar insanlarız, karınca incitmeyiz.”

Sen karınca incitmezsin ama etrafında Yunanlı, Bulgar, Rus var, çeŐit çeŐit milletler var. Zaten koskoca űlkeleri kaybetmiŐsin. Koca koca diyarlar -deden sana bırakmıŐ buyur bunları koru diye- sen koruyamamıŐsin veya onlar koruyamamıŐlar. KűűlműŐűz, kűűlműŐűz, kűűlműŐűz...

Her zaman sűylediĐim gibi, Őu bizim çevremizdeki kasabaların ahalisine bir soralım; kimisinin dedelerinin yurdu Kafkasya’dır. Kimisinin dedelerinin yurdu Batum’dur, kimisinininki Bulgaristan’ın bilmem hangi vilayetidir, Tuna vilayetidir... Kimisi bilmem Selanik’in, Vardar’ın, Yenice’nin bilmem neresinden gelmiŐtir. Kimisi Yugoslavya’dan gelmiŐtir, kimisi Macaristan’dan gelmiŐtir, yani oralar bizimken elden ıktı.

Demek ki hazırlanmadığın zaman, iyi hazırlanmadığın zaman, yenilirsen de gidiyorsun. Demek ki iyi hazırlanmak lazım.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

*Ve e'iddû lehüm mesteta'tüm min kuvvetin.*⁸

“Gücünüz yettiğince düşmanlara karşı silah hazırlayın.”

Ben şaşıyorum; yani nasıl oldu, o devirde yaşamadık? Ama şaşıyorum, diyorum ki kendi kendime; Osmanlıların son zamanında nasıl biz yenilmiştik?

Öteki adamlara; “Ticaret yasak, her şey yasak” dese ydi padişah. “Bütün ahali asker olacaksınız, can bıçak kemiğe dayandı, can hulkuma geldi, başka çare yok, bu düşmanları buraya sokmayacağız.” dese ydi. “Kadını erkeği herkes asker olsaydı, düşmanı ilerletme-seydik...” diyorum yani.

Herhalde çarpıştılar, her yer de darmadağın, bütün düşmanlar hücum etti, yapamadılar. Allah tabii şehit olanları yüksek derecelere erdirmiş tir, geride kalanlar o diyarlarda çok ezildiler.

Şunu demek istiyorum; kılıç, askerlik, cihat, silahlanmak var. Düşmana karşı kuvvetli

---

⁸ 8/Enfal, 60.

olmak, birbirimizle yekvücut olmak, hazırlanmak zorundayız. İlim ve irfan öğrenmek, düşmanların bilgilerini takip etmek, onların teknolojik ilerlemelerini takip edip onlar gibi olmak zorundayız.

Nasıl Amerikalı bir şey yapıyor; araba yapıyor, Japon da yapıyor. Nasıl İsviçre optik cihazlar yapıyor, Japon da yapıyorsa; nasıl Almanya'dan teknoloji casuslukla şey alıyorsa; nasıl Amerika'nın uzay bilgilerini Rusya çalıp kendisi de uzaya araç gönderiyorsa bizim de çalışmamız lazım. Bizim de kesenin ağzını açmamız, yekvücut olmamız lazım.

Ben diyorum ki -tabii uzay çalışmasına büyük paralar gerekiyor-. Kolay kolay yapamayız ama yani elli milyon insan, elli milyon asker olmalıyız.

Kendi kendime diyorum ki "Hepimizin evinde, her evde bir makineli tüfek olmalı". Diyorum ki "Hepimizin evinde birer makineli tüfek olmalı, birer roket atar kolaydır çünkü soba borusu gibi bir şeydir, birer roket atar olmalı ki düşman bir helikopterle, bir tankla geldiği zaman nişan alıp bir patlatırım, tank gider."

Bizim generaller toplanmışlar da Ruslar hücum ederse bilmem kaç tane tümen; iki tümen Bulgaristan'da bekletiyormuş, bilmem ne kadarı bilmem nerdeymiş, hemen derhal bilmem nerelere indirme yapacaklarmış, ilk savunmayı onlara karşı nerde yapabiliriz diye konuşmuşlar, savunmayı Toroslar'da yapmayı düşünmüş generaller...

Yani Akdeniz'den, müttefiklerden kuvvet alacak, Toroslar'da ancak düşman buraya indirme yapacakmış da buraları alacakmış, ileriye gidecekmiş de Toroslar'dan ancak biz onlarla mücadele edebilirmişiz. Kavga benim evimin içinde olacak; ben ona bir yumruk vuracağım, büfenin üstüne gidecek, şangur şungur benim bardaklar devrilecek. O beni bir itecek, cam şangur şungur bu taraftan devrilecek, benim evim harabe olacak; öyle şey olur mu?

Ben şimdi buraya tıklım tıklım doldururum silahla, Karadeniz'in sahillerini barut haline getiririm, Karadeniz'in sahiline yaklaşan adamın canına okurum. Yani orada silahlarımı hazırlarım, Rusya'nın Moskova'sını tehdit ede-

rim... Öyle olması lazım. “Biz Toroslar’da müdafaa yapacağız” filan diye değil de; bir yan baksın, hemen yarım saat içinde Kırım’dayım diye hazırlanmamız lazım. Aksi takdirde Toros da gider, İskenderun da gider.

Allah Allah! Yani para pul, eğlence, keyif; millet burada geçen gün çayırılıkta on bir tane çadır saydım gölün güzelliğinden, yazın pikniğe çadır kurmaya filan kalkmışlar.

Bize eğlence lazım değil! Açıyorlar gazinodan şarkıları, türküleri, zorla bize dinletiyorlar. Bize şarkı türkü lazım değil; bize şu memlekette haysiyetimizle emniyet içinde yaşamak lazım. Bütün Karadeniz sahilleri ormanlıktır, ilk tepeden oralara siperleri yaparız, ikinci tepelere tahkimatı yaparız, bir tane kayak giremez. “Yüz tane helikopter gelse, bin tane uçaksavarla canına okuruz.” diyebilmeliyiz.

Nasıl Rusya Amerika’ya füzelerini ayarlıyor? Amerika Rusya’ya karşı yıldızlar savaşı; gelen füzeleri havada tahrip edecek sisler kuruyor, biz de kesenin ağzını açalım, biz de eğlenceyi bir tarafa bırakalım, memleketimizi

savunacak tedbirleri alalım, dūřman yan baka-
masın!

Öyle haysiyetime dokunuyor, o kadar üzü-
lüyorum, kahroluyorum ki nihayet ben bir ho-
cayım, edebiyat profesörüyüm. Yunanistan
bize kafa çatıyor, tutuyor; “Yahu git işine, ba-
cak kadar boyun var, sen kimsin, benimle uğ-
raşmak kim?” filan diyorum. “Yok” hocam di-
yorlar. “şu kadar silah aldı, bu kadar şey
yaptı, bu kadar güçlendi.” Suriye oradan anar-
şistleri besliyor, oradan giriyorlar, otuz kişi öl-
dürüyorlar, kırk kişi öldürüyorlar, çocukları
kurşuna diziyorlar, annesi evladı birbirine sa-
rılmış yerlerde parça parça... Suriye'nin had-
dini bildirelim, Suriye'nin ordusu çok güçlü.
Rusya ona silahları verdi. şu kadar güçlü oldu
bu kadar güçlü oldu... Hadi hoppala! Yani bu
hale mi düşecektik?! “Ne günlere kaldık ey
gâzi hünkâr!” dediği gibi.

Onun için bize eğlence lazım değil; haysi-
yet şeref lazım! Bir adım geri gitmeyiz.

el-Firâru yevme'z-zahfi.

“Savaş gününde savaş meydanından kaç-
mak büyük günahtır”.

Zinâ eder misin?

“Hâşâ sümme hâşâ, estağfirullah hocam, o nasıl söz!”

İçki içer misin?

“Hâşâ, ağzıma koymadım, kokusunu sevmem!”

Peki hırsızlık yapar mısınız?

“Ne demek hocam, aç kalırım, otları yerim ama hırsızlık yapmam!”

Savaştan kaçmak da büyük günah. Savaştan, düşmandan kaçmak da büyük günah. Kaçmayız. Ne Toroslar’ı? Sapanca’dan geçirmeyiz evelallah. Geçer, geçerse geçebilir; ama hepimizi öldürdükten sonra... Ama sivrisineğe bir filit yapıyor bir insan, “fıs fıs” odanın tabanında bakıyorsun binlerce sivrisinek düşmüş. Tabii sivrisinek gibi olursan; bir “fıs fıs” yaptığı zaman her şey sapır sapır dökülür.

Bizim de biraz silahımız olmalı. Yani adamın elinde kırk tane, elli tane mermi atan hafif makineli, sağında solunda da şu kadar şarjör; senin elinde üç defa patladığı zaman dördüncüde şarjörü sıkışan yedi altmış beşlik bir tabanca.

Olmaz ki! Yedi altmış beşlik tabancanın menzili yirmi beş metredir. Nihayet elli metredir. O herifin elindeki, o alçağın, silah şu kadardır; elinde şu kadar el bombası, bu kadar bilmem ne...

O zaman tüfek... “Delik demir çıktı mertlik bozuldu” diyor. Delik demir çıktı, yani tüfek demek istiyor, mertlik bozuldu. Eskiden kılıçla, şakir şakır babayiğitlik yaparmış, kılıçlı kalkanlı ama tüfek çıkınca uzaktan düşman sokmuyor ki yanına kılıçla vurasın, kalkanla kafasına geçiresin... Uzaktan güm patlatıyor, yeniliyorsun. Demek ki teknolojik sahada da başarı kazanmak şartmış.

O bakımdan kardeşlerimizin çoğu mühendistir, Allah razı olsun. Bu camide kurcala; molla, hacı, hâfız... Hâfız ama mühendis. Yani ekseriyetle kardeşlerimiz tekniğe şey yapmıştır, imanlı teknik elemanlar tabii, bu memleketi düşmana bırakmayacağız.

Darbun bi's-seyf. “Yani insanı cennete sokacak şeylerden birisi cihattır.” Kılıçla vurmaktır, kılıçla topla tüfekte...

Afganlıları nasıl perişan duruma düşürüyorlardı? Afganlılar şimdi roket filan almışlar

bir yerlerden, Rus uçaklarını düşürmeye başladılar, helikopterleri düşürmeye başladılar. Eskiden zırhlı helikopterler geliyorlardı, takır takır mücahitleri bombalayıp gidiyordu. Köyleri tahrip edip gidiyordu.

Demek ki silah üstünlüğü oldu mu yapamaz duruma geliyor. O bakımdan bu işe dikkat edelim. Hepimiz ona göre hazırlanalım ve bilelim ki savaş çıkarsa öyle Toroslar'dan müdafaa filan yok.

Bakmış, eski İstiklâl Savaşı'nda, kağnısına binmiş ak sakallı bir ihtiyar, gıcır da gıcır, gıcır da gıcır; yollardan, çamurların içinde, öküzünü çektiği kağrı arabasıyla gidiyor. Demiş ki;

“Baba selamun aleyküm, nereye gidiyorsun?”

Komutan ama kendisini tanıtmıyor.

“Selamun aleyküm, nereye gidiyorsun baba?”

demiş adam. Adana tarafındaymış. Kağnısına atlamış gidiyor bir yere doğru.

“Nereye gidiyorsun baba böyle kağrıya eşyayı yüklemişsin?”

“Ruslar Erzurum’u alacaklarmış, bakalım nasıl alacaklarmış görmeye gidiyorum, nasıl alacaklarmış bakalım?!”

diye görmeye gidiyorum demiş. Yani Erzurum’a savaşa gidiyor ak sakallı; “düşmana orayı vermeyeceğim” diye. İman olursa böyle olur.

Ama imansız oldu mu?...

Nesli çürütürsen, dansa, namussuzluğa, içkiye alıştıırırsan, zevke sefaya, afyona alıştıırırsan, hippie haline getirirsen, aileleri bozarın; o zaman düşmanın gelmesine lüzum yok, onlar zaten gelsin diye çiçekler, düşman askerlerinin boynuna takacak çelenkleri hazırlarlar. Onların savaşmakla işi olmaz. O bakımdan Müslümanlık, bak ne diyor Peygamber Efendimiz;

“İnsanı cennete sokacak şey nedir?”

Darbun bi’s-seyf.

İkincisi; *ve ikrâmu’d-dayfi.* “Misafire ikram etmek.”

Muhterem kardeşlerim!

Misafire ikram etmek vardır filan da bizim memlekette kolaydır. Dut ağacının altına çarşafı gerersin, silkelersin, bir tabak dut ikram

edersin; misafire ikram. Zaten ekmek en ucuz şey, sudan ucuz, gidersin, ekmek alırsın, birazcık yanına zeytin, peynir katık...

Suudi Arabistan'ı düşün ki su yok, her taraf çatır çatır sıcak çöl, kum... Orada bir insan bir yerden bir yere sefer ediyor, bîtap düşmüş, birkaç tane çadır görüyor yolculuğu esnasında, çadırın yanına yanaşıyor, adamlarda da su kıt, adamlar da çölde; yani şey yok ki böyle Sapanca gölü yok ki... “Allah rızası için, ciğerim yandı, birazcık su versene, biraz karnım acıktı” diyor. Bakkal yok ki... Yani her şey böyle bol değil ki... Orada işte misafire ikram etmenin kıymeti çıkıyor ortaya.

Misafire ikram edeceksin. Ne yapacaksın yani?

Para istemeyeceksin, pul istemeyeceksin, menfaat gözetmeyeceksin. “Gel bende birazcık bir yiyecek içecek var, sen de ye” diyeceksin Allah rızası için. İşte ikramın kıymeti orada. Kimisi bu ikramı yapamıyormuş.

Peygamber Efendimiz bir grup askeri, bir komutanla bir yere göndermiş sefere, çölde gitmişler, aç kalmışlar, susuz kalmışlar. Deniz kenarına gelmişler, orada denizden karaya bir

balık vurmuş, bu da haram mı helal mi bilmedikleri için onu da yememişler. Ne sıkıntılar çekmişler, döndüklerinde soruyorlar;

“Yâ Resûlallah böyle böyle oldu.”

أَجَلٌ لَّكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَالسِّيَّارَةُ

*Uhille leküm saydu'l-bahri ve ta'âmuhû metâ'an leküm ve li's-seyyâratî.*⁹

“Yiyebilirdiniz.”

“Deniz hayvanlarının, balıklarının yenmesi helaldir.”

diye âyet-i kerîme inmiş.

Başka bir seferde bir grup asker gidiyorlar, bir köyü görüyorlar; çölde birkaç tane oba, ev, çadır vesaire... Gidiyorlar;

“Bizi misafir edin, açız açığız, susuzuz...” filan diye develeriyle gelmişler.

“Hayır!” diyor misafir etmiyor.

Karınları aç; sahâbe-i kirâm bunlar, mübarek *rıdvânullahi aleyhim ecmaîn*. Mübarek insanlar ama ötekiler anlayışsız, misafir etmiyorlar. Bunlar da karınları aç, obanın kenarına, içeri almamışlar ki kumların üstüne yat-

---

⁹ 5/Mâide, 96.

mışlar, şöyle serilmişler, halsiz, baygın, karınları aç. Biraz geçmiş, içerden bir feryat, bir gürültü, bir patırtı, bir ığlık... Bir kadın gelmiş bunların yanına, demiş ki;

“Kabilenin reisini yılan soktu, tedavi edecek insan var mı içinizde?”

Ha sokturan kim?

Allah *celle celâluh*. Sen ikram etmez misin misafire?!

Yılan sokmuş. şişmeye başlamış, adam ölecek, zehirli yılan, yılanı da biliyorlar, ölecek.

“Sizde hekimlikten, doktorluktan anlayan bir kimse var mı içinizde, kabile reisimiz şişti ölüyor?”

Sahabeden birisi diyor ki;

“Ben biliyorum. Ben tedavi ederim.”

Râvi kim olduğunu söylemiyor ama hadisin alimleri diyorlar ki;

“Râvinin kendisi bu. Kendisi olduğundan ‘birisi’ diye söylüyor, yani tevazuan ismini açıklamıyor.” diyorlar. Gidiyor, dua ediyor, Kur’an okuyor, şişen adamın şişmesi geçiyor, zehrin tesiri kalkıyor, adam ayağa kalkıyor.

Olur mu?

Olmuş bile.

“Olur mu”su ne?

Olmuş yani. Allah’ın lütfuyla keremiyle iyi olmuş. Artık o ölümden döndü diye, ona oğlaklar kesmiş, sütler ikram etmiş...

Ya! Şimdi edersin.

Tabii sürüler filan vermişler, kaç tane koyun filan verdilerse, onları almış, Medine-i Münevvere’ye gelinceye kadar demiş ki;

“Ben bunlara hiç dokunmam, bunlar haram mı helal mi, ne olduğunu bilmiyoruz ki... Kur’an okuduk adam iyi oldu, adam bize bunları verdi. Kur’an’ı mı sattık acaba, nasıl oldu?”

Resûlullah Efendimiz’e gelmişler, durumu sormuşlar, diyor ki;

“Ne okudun?”

Fâtiha-i Şerîfe’yi okumuş.

Sihirli bir kelime değil. Hepimizin namazda okuduğumuz: *Elhamdulillâhi Rabbi’l-âlemîn*. Fâtiha sûresi.

Allah öyle ağızlar nasip etsin bize. Sûre ortada ama bizim kalbimiz çürümüştü. Yani biz de o gönülle olsak, o kalple olsak; bize de olur.

İşte o gibi yerlerde misafir etmenin önemi daha büyük oluyor. Bizde şimdi kolaylaştı, memleketimiz bolluk zaten.

Allah rahmet eylesin, çok ârif, çok kıymetli bir kimse vardı Ankara'da. Gümüşhane'den çıkmış da çok sefalet çekmişler bu, harp darp zamanlarında.

“Hocam ben şu yol kenarlarında gördüğün otların her çeşidini yemiş adamım. Hani zehirli derler ya, şöyle kırdığın zaman sütü çıkan, sütlü, acı otlar vardır. Onları da yedim. Zehirli değil, ölmedim hocam. Ağzımın kenarları yara oldu.” diyor.

Ekmek bulamamış, ot yemiş ot! Yani sefalet çekenler ne sefaletler çekmişler ama maşaallah ezan okunmadan camiye giderdi, ezanı bazen kendisi okurdu, bir vakti kaçırmazdı. Mekânı cennet olsun o amcamızın.

Demek ki birincisi “kılıçla vurmak” yani cihat. İkincisi “misafire ikram etmek” yani cömertlik.

Üçüncüsü; *ve'htimâmün bi mevâkîti's-salâti*. “Namazların vakitlerine ihtimam göstermek.”

Yani insan namaz kılıyor ama canını, cini çıkarttıktan sonra tâ ikindiye yakın öğle namazı kılıyor. Tâ akşama yakın ikindi namazı kılıyor, tâ yatsıya yakın akşam namazı kılıyor, tâ yatıyor kalkıyor, zar zor sahurda...

Evvel vakti kıymetli. Vaktine ihtimam edip vaktini geçirmeden, en kıymetli zamanında namazı kılmak. Buna ihtimam etmenin cennete sokucu bir şey olduğunu Peygamber Efendimiz bildiriyor. Biz de dikkat edelim.

Ve isbâğu't-tuhûri fi'l-leyleti'l-karreti.
“Soğuk gecede abdesti güzelce almak.”

Yani su soğuk, gece soğuk, kar kış, kıyamet; insan üşüyor filan... Orada abdesti güzelce almak.

O neden?

“Allah ‘abdest al’ diye emretti. Ben bu fedakârlığı yaparım, üşüsem de bu abdesti alırım, bu namazı kılarım” diyebiliyor. İşte o da çok sevap kazandırıyor insana.

Ve it'âmu't-ta'âmi alâ hubbihî. “Sevgisine dayanarak, Allah’ın rızasını kazanmak arzusuyla yemek yedirmek, ziyafet çekmek veyahut seve seve *alâ hubbihî* yani isteye isteye, buyurun, ya yiyin, çekinmeyin, biraz daha al.”

filan diye böyle zorlaya zorlaya yemek yedirmek, ziyafet çekmek; bu da insanı cennete sokar.

Bazı büyüklerimiz elhamdülillah sofraya misafirsiz oturmazlarmış. Yakın zamana kadar ben bazı arkadaşların da babalarını, dedelerini duyuyorum; “Benim dedem, benim babam hiç sofraya misafirsiz oturmazdı” filan diye.

Bir hocamızın kardeşini anlattılar; bir yerde müftüymüş, eğer evine misafir gelmemiş olursa han odalarından, otel odalarından; gider, garibanları arar bulurmuş, onları çağırırılmış sofrasına, “yalnız yemek yemeyeyim” diye.

Allah bize de öyle güzel huylar versin. Yolunda çalışmak, ibadetler etmek nasip eylesin. Ve böylece müslümanlara faydalı olmak, faydalı işler yapmak nasip eylesin.

d. İbadetin En Kolayı Susmak ve Güzel Ahlak

Nihayet bir hadîs-i şerîf daha okuyacağım:

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَيْسَرِ الْعِبَادَةِ وَأَهْوَنِهَا عَلَى الْبَدَنِ: الصَّمْتُ
وَحُسْنُ الْخُلُقِ

*E la uhbirüküm bi eyseri'l-ibâdeti ve eh-venihâ ale'l-bedeni es-samtu ve hüsnü'l-huluk.*¹⁰ “Size ibadetin en kolayını haber vereyim mi? Bedene en meşakkatsiz, en hafif gelenini haber vereyim mi?” diyor Peygamber Efendimiz.

Bazı ibadet zordur. Mesela yaz gününde oruç tutuyor insan. Bir taraftan da tarlada orak var, hasat yapacak. Gün uzun, akşam sahurda yese bile insan gündüz uzun, sıcağın altında çalıştığı zaman dudakları kurur filan, zor oruç tutmak veyahut geceleyin kalkacak, teheccüd kılacak filan, uykusunu bölmesi lazım, zor.

“Bedene zor olmayan, kolayca yapılabilen, çok hafif bir ibadeti size haber vereyim mi?” diyor Peygamber Efendimiz. Sonra cevabında kendisi buyuruyor, diyor ki; *es-samtu*.

Birisi neymiş bu kolay ibadet, hafif ibadet, yani herkesin yapabileceği birisi?

“Susmak.”

Susmak ibadet. Susmak ibadet, yani dır dır, lüzumlu lüzumsuz, mâlâyani konuşmamak, susmak. Tefekkür olarak susmak. Yani

---

¹⁰ İbn Ebî Dünyâ, *es-Sumt*, I, 58, r. 27

uyukladığından, gafilliğinden değil de susmanın ibadet olduğunu, kıymetli olduğunu bileerek susuyor, çok düşünüyor az konuşuyor. Düşüncesi, tefekkürü, ibreti bol; konuşması tane tane, lüzumsuz, fazla konuşmuyor. İşte bu bir ibadet.

İkincisi; *ve hüsnü'l-huluki*. “Güzel huyluluk.” O da ibadettir. Güzel huylu olmak da bir çeşit ibadettir ve hafiftir, kolaydır ve insanı ekseriya güzel huyluluk cennete sokacak.

Demek ki muhterem kardeşlerim!

Alışılmış bir kanaati bu hadîs-i şerîf bize değiştirecek bir mâlumat veriyor. İnsan sanır ki namaz ibadettir, oruç ibadettir; hayır, “susmak” da ibadettir. Hayır, “güzel huyluluk” da ibadettir. Yani ibadet sadece bizim alıştığımız şekiller değildir, onun dışındaki bu gibi şeyler de ibadettir.

Allahu Teâlâ hazretleri düşünceli olan, sükûtu, tefekkür olan, ahlâkı güzel olan kimselerden eylesin cümlemizi. Güzel ahlâk ile müzeyyen eylesin. Eğer üzerimizde kendisinin razı olmadığı, sevmediği birtakım huylar varsa bizi onlardan kurtarsın. Sevmediği sıfatlar varsa bizi onlardan pak eylesin. Bizi sevdiği

huylarla huylandırırsın, sevdiği ahlâk ile ahlâklandırır, ziynetlendirir, sevdiği işleri, amelleri yapmaya muvaffak eylesin. Sevdiği kimselerle arkadaş eylesin. Sevmediği kimselerden uzak eylesin, sevmediği yerlerden de uzak eylesin.

İbadethane sevdiği yer; Allahu Teâlâ hazretleri, yeryüzü yaratıldığı zamandan beri yeryüzünün bir yerine şöyle bir sevgiyle bakmamış, ibadethaneler müstesnâ.

Hani bizim hoşumuza gider; dağdır, manzaradır, denizdir, adadır, körfezdir filan diye...

Allahu Teâlâ hazretleri indinde en makbul yer neresidir?

İbadethanelerdir. İçinde ibadet edilen yerlerdir. O bakımdan Allahu Teâlâ hazretleri bizi sevdiği yerlerde eylesin, sevmediği yerlerde eylemesin.

Sevmediği yerler neresidir?

Günahların işlendiği yerlerdir; içkilerin içildiği, kötülüklerin yapıldığı, gafletlerle vakit geçirilen, yalan işler yapılan, yalan yere yemin edilen, insanların aldatıldığı yerlerdir.

Sevmediği yerlerden de uzak eylesin. Bizi rızasına uygun bir tarzda ömür geçirdikten,

mârifetine, muhabbetine erdikten sonra imân-ı kâmil ile hoş bir hal ile ve buyurun:

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûlühû diyerek imân-ı kâmil ile âhirete göçenlerden eylesin. Kabrimizi cennet bahçeleri eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
29 Şevvâl 1407 / 27.06.1987

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

